

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudkyň JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Marie Žiškové v právní věci žalobce: **T. T. V.**, zastoupeného Mgr. Markem Sedlákem, advokátem se sídlem Brno, Příkop 8, proti žalovanému: **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 8. 2003, č. j. OAM-388/VL-10-C10-2003, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 7. 2. 2005, č. j. 14 Az 325/2003-16,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 25. 8. 2003, č. j. OAM-388/VL-10-C10-2003, žalovaný neudělil žalobci azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu). Současně rozhodl tak, že se na žalobce nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

V žalobě proti rozhodnutí žalovaného žalobce poukázal vedle ekonomických důvodů žádosti o udělení azylu na svůj odůvodněný strach z pronásledování kvůli příslušnosti k určité sociální skupině a pro zastávání politických názorů ve státě původu, a dále na snahu nalézt rodiče, kteří z V. do České republiky vycestovali v roce 1985. Z uvedených důvodů měl žalovaný žalobci udělit humanitární azyl. Žalovaný dále nepřesně a neúplně zjistil skutečný stav věci, když žalobce v řízení vyslechl pouze jednou a nedal mu možnost vyjádřit

se před vydáním rozhodnutí k jeho podkladu. Navrhl, aby soud rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Krajský soud rozsudkem ze dne 7. 2. 2005 žalobu zamítl. V řízení před správním orgánem neshledal krajský soud vady vytýkané žalobcem ani jiné vady, pro které by měl napadené rozhodnutí zrušit; v odůvodnění rozsudku se rovněž ztotožnil se žalovaným v posouzení důvodů, pro něž žalovaný neudělil žalobci azyl. Ze správního spisu vyplynulo, že žalobce do České republiky přicestoval z ekonomických důvodů a dále za účelem vyhledání rodičů. Žalovaný po provedeném řízení usoudil, že azyl nelze žalobci udělit, neboť nesplňuje podmínky pro jeho udělení podle § 12, § 13, § 14 zákona o azylu, a dále neshledal ani překážku vycestování podle § 91 zákona o azylu, a krajský soud mu dal po přezkoumání napadeného rozhodnutí v rámci žalobních bodů svým rozsudkem za pravdu.

Proti zamítavému rozsudku městského soudu podal žalobce (dále též stěžovatel) včas kasační stížnost, kterou k výzvě soudu doplnil podáním ze dne 13. 7. 2006. Namítl, že žalovaný při zjišťování skutkového stavu věci porušil ustanovení § 3 odst. 3, 4, § 32 odst. 1, § 46 a § 47 odst. 3 správního řádu. Důvody, které žalobce vedly k odchodu z vlasti splňovaly podmínky § 12 a § 14 zákona o azylu. Jestliže žalobce uvedl ekonomické důvody, nelze vyloučit, že nebyly dány také další důvody. Krajský soud však provedl pouze formální řízení, relevantním způsobem se nezabýval obsahem správního spisu. V části vztahující se k neudělení humanitárního azylu je rozsudek nepřezkoumatelný, z odůvodnění není zřejmé, jaké okolnosti soud považuje za dostačující pro udělení humanitárního azylu. Z uvedených důvodů navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalobce též požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. O této žádosti Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval, neboť rozhodl přímo ve věci samé.

Žalovaný ve svém vyjádření navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí krajského soudu v mezích důvodů vymezených stížnostními body (§ 109 odst. 3 s. ř. s.) a shledal kasační stížnost nedůvodnou.

Soud se ztotožnil s krajským soudem v závěru, že stěžovatelova životní situace ve V. nesvědčí o tom, že by byl pronásledován, případně že by zakoušel odůvodněné obavy z pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu. Soud především neshledal, že by žalobce v průběhu celého správního či soudního řízení uváděl cokoli, co by nasvědčovalo tomu, že žádá o azyl z jiných, než ekonomických důvodů, tedy že je veden jiným motivem než snahou obstarat si práci v České republice a legalizovat si zde pobyt.

Azylové řízení slouží k mezinárodní ochraně pronásledovaných osob, a pokud se taková osoba dožaduje azylové ochrany, je jejím zájmem vylíčit ve správním řízení všechny rozhodné skutečnosti. Stěžovatel měl v průběhu správního řízení reálnou možnost poukázat na všechny problematické body týkající se jeho pobytu v zemi původu. V řízení o azylu je pro posouzení rozsahu dokazování rozhodné, které skutečnosti uvede žadatel v žádosti o azyl, při pohovoru, nebo v jiných podáních učiněných do vydání rozhodnutí. Je to žadatel, který se domáhá udělení azylu a který tvrdí skutečnosti, na jejichž základě správní orgán o jeho žádosti rozhoduje.

Namítá-li v tomto případě stěžovatel, že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav věci, nemůže s ním Nejvyšší správní soud souhlasit. Posuzování žádosti o udělení azylu sestává z řady procesních a materiálních hledisek obsažených v zákoně o azylu, které je nutno vidět v jejich vzájemné provázanosti a také časové souslednosti. Povinností žadatele o azyl je tvrdit skutečnosti, na základě nichž mu má být azyl udělen. Toto tvrzení žadatele není možné nahradit žádným postupem žalovaného. Uvedl-li žalobce ve správním řízení jako důvod pro udělení azylu skutečnost, že po smrti pěstouna nemohl v zemi původu sehnat zaměstnání a proto se vydal do České republiky hledat rodiče, pak takovým tvrzením vymezil rozsah zkoumání uvedených důvodů, tedy, zda takové důvody jsou zákonnými důvody pro udělení azylu.

K otázce stěžovatelem namítaného neudělení humanitárního azylu má Nejvyšší správní soud zato, že ani v tomto smyslu nejsou splněny zákonné podmínky pro jeho udělení. Podle § 14 zákona o azylu, jestliže v řízení o udělení azylu nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu. Institut humanitárního azylu tak spočívá v kombinaci neurčitého právního pojmu „případ zvláštního zřetele hodný“ a správního uvážení, které je vlastním rozhodnutím správního orgánu a je vyjádřeno slovy „lze udělit humanitární azyl“. Míra volnosti tohoto rozhodování správního orgánu je pak omezena pouze zákazem libovůle, jenž pro orgány veřejné moci vyplývá obecně z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu. Jak vyplynulo ze správního spisu, žalovaný zkoumal, zda v jeho případě nebyly dány důvody pro udělení humanitárního azylu a dospěl k závěru, že tomu tak není. Udělení humanitárního azylu je na volné úvaze příslušného správního orgánu a rozhodnutí o něm přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu. Protože žalovaný řádně zjistil a posoudil jak osobní situaci stěžovatele, tak i stav v jeho zemi původu, a pokud z toho sám nedovodil důvody pro udělení humanitárního azylu, je takové rozhodnutí v jeho pravomoci, zejména když stěžovatel ve správním řízení ani žádné důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu sám neuváděl. V daném případě nelze vytýkat žalovanému, jestliže konstatoval, že neshledal důvody pro udělení humanitárního azylu, neboť žádný takový důvod zde nebyl nabídnut. Správní uvážení žalovaného spočívající ve volbě rozhodnutí azyl z humanitárního důvodu neudělit, nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, bylo v souladu s pravidly logického usuzování a premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem; nelze tedy hovořit o voluntaristickém přístupu správního orgánu. Nelze vytýkat ničeho ani krajskému soudu, který byl vázán rozsahem žaloby (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), její obsah zcela vyčerpal. V těch limitech, kde soudní přezkum neudělení humanitárního azylu proveden být měl, byl krajským soudem proveden řádně a v přiměřeném rozsahu. Nebyla-li pak zjištěna na straně žalovaného libovůle, postupoval krajský soud zcela správně, když ve svém přezkumu do správního uvážení žalovaného o samotné otázce, zda byly v případě stěžovatele dány důvody hodné zvláštního zřetele, dále nezasahoval a zaměřil tento přezkum pouze na otázky procesní. Úkolem soudu ve správním soudnictví totiž obecně je přezkum pohledem zákonnosti, byť v takzvané plné jurisdikci, a volné uvážení při rozhodování o udělení azylu z humanitárních důvodů podle okolností konkrétní věci je vyhrazeno toliko žalovanému. Vzhledem k pojetí soudního přezkumu by pak ve vztahu ke skutkovým tvrzením žalobce ve správním řízení i v žalobě, bylo nadbytečné, aby soud v rozsudku z čistě teoretických důvodů specifikoval, za jakých okolností by bylo možno humanitární azyl udělit.

Nelze tak než souhlasit s rozsudkem krajského soudu, že stěžovatel neuváděl žádné skutečnosti, které by svědčily o přítomnosti důvodů pro poskytnutí azylu podle § 12 zákona o azylu, či podle § 14 tohoto zákona.

Lze jen podotknout, že takové relevantní skutečnosti stěžovatel ostatně netvrdil ani v kasační stížnosti. K jím v průběhu řízení uváděným důvodům lze, i přes porozumění se složitou životní situací, přihlídnout jen stěží. I když soud bere na vědomí zjištěné realie o V. ve smyslu obtíží s obživou či seberealizací zejména venkovského obyvatelstva, tyto plynou právě z hospodářské situace země a nelze je bez dalšího vnímat jinak, nežli právě jako důvody po výtce ekonomické. V daném případě k nim nepřistoupila žádná další okolnost, jež by tuto jejich obecnou povahu kvalitativně měnila a povýšila na důvody, jež by úvahu o udělení (humanitárního) azylu zasloužily. Osobní situace stěžovatele ve vazbě na aktuální situaci v zemi původu žádnou takovou mimořádnost nepředstavuje, včetně návratu do vlasti.

Namítané porušení zmiňovaných ustanovení správního řádu žalovaným při zjišťování skutkového stavu věci, a dále též tvrzení o formalizovaném postupu krajského soudu zůstalo bez uvedení konkrétních skutečností, tedy jakých vad řízení se žalovaný a potažmo soud dopustil, a jsou tak stížena nemožností jejich přezkoumání kasačním soudem. Jde o námitky jen formální, bez věcného obsahu. Obecně namítané vady nemůže ani Nejvyšší správní soud namísto stěžovatele sám aktivně vyhledávat, protože vymezení rozsahu kasační stížnosti a specifikace jejích důvodů leží na stěžovateli v důsledku dispoziční zásady, která ovládá i řízení o kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud tedy shledal všechny stěžovatelovy námitky nedůvodnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí kasační soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, náklady řízení nevznikly.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. září 2006

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu

